

Mini-metodeforløb med feltarbejde i folkekirken

Forløbets formål: At eleverne bliver bedre til at kende og anvende religionsfaglig metode gennem feltstudier i den danske folkekirke.

Dette sker i et forsøg på at koble induktiv og deduktiv undervisning ud fra den idé, fagkonsulent Martha Haahr formulerer i lærevejledningen for religion C på STX med særligt henblik på AT, *”...at både videnskabsteori og metodespørgsmål behandles nedefra. Emnet, den konkrete sag, kalder på bestemte tilgange og elementære videnskabsteoretiske overvejelser, men disse må ikke komme ”ovenfra”, som abstraktioner, løsrevet fra emnet”*

Forløbets struktur:

Faser	Lektier	Mål	Materiale	Modulets forløb (ca. 90 min)
Modul 1: Introduktion til emnet <i>Folkekirken</i> med debatterende, induktiv vinkel.	Red. Andersen, Berthelsen m fl. <i>Senmoderne religiøsitet i Danmark</i> s. 155-161	Definition af begrebet 'kirke'. Fokus på Folkekirkenes særpræg som dansk (folke-) kirke.	Div. artikler, der belyser folkekirkenes status og dilemmaer i dagens Danmark. Se under "emner" og materiale nedenfor for inspiration, brug kristendom.dk eller folkekirken.dk. eller blot dagspressen. Her ville det være hensigtsmæssigt, at der blev valgt en bred vifte af emner, der kunne påkalde de forskellige metodiske tilgange (uden at disse ekspliciteres for eleverne endnu)	-Gennemgang af lektie med fokus på modulets mål. -Læsning i 3-4 grupper af artikler udvalgte af læreren. -Evt. iscenesættelsen af et "kirkemøde" (lokalt/regionalt/nationalt?) hvor nogle skal lave en dagsorden, nogle skal fremlægge resultater og tal, nogle skal forberede oplæg til debat og nogle skal referere.
Modul 2: Introduktion til religionsfaglig metode, deduktiv vinkel.	Vælg selv de sider om metode, du vil lade eleverne læse (se fx <i>religion.systime.dk</i> ,	At give eleverne overblik over metoderne og deres anvendelse, og at sætte disse i forbindelse med et	Materiale om metoder i religion, udvalgt af lærer. Nedenstående oversigt over metoder og emner.	-Gennemgang af lektien og dannelse af overblik evt. via Wiki, mindmap ell. lign.

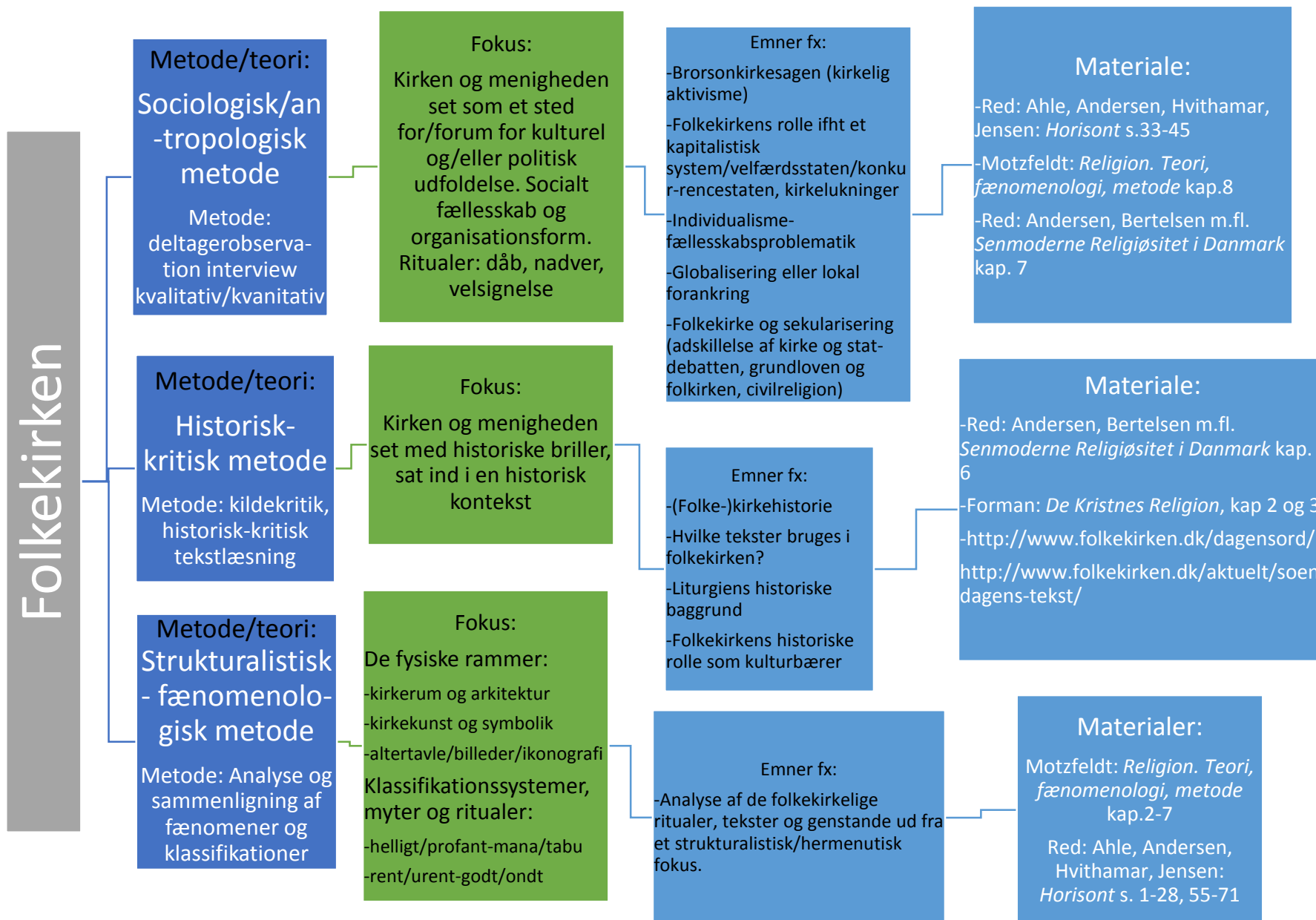
Folkekirkens Skoletjeneste. Mini-metodeforløb

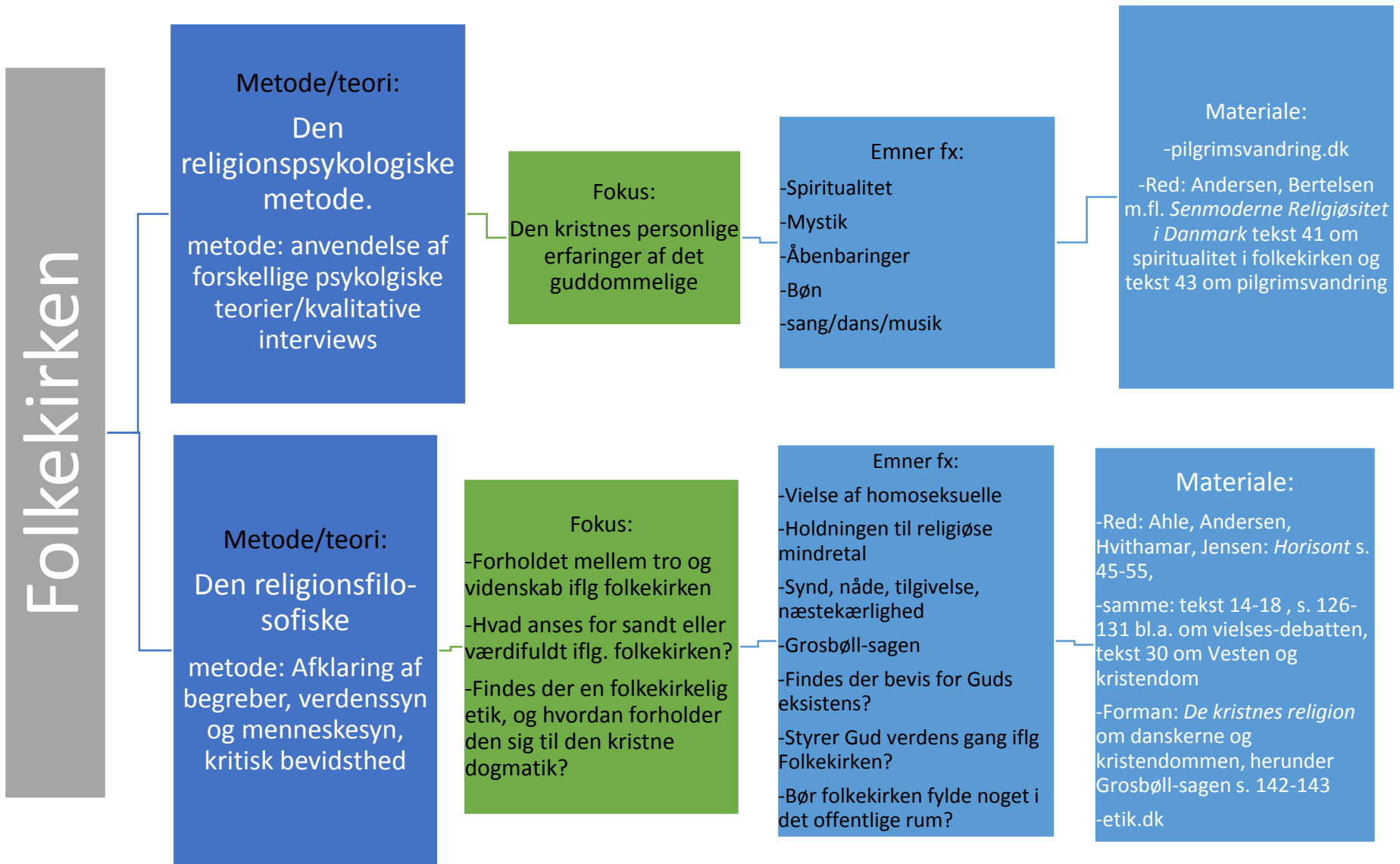
	<p>grundbogen <i>Horisont</i>, Grundbog til religion B: <i>Religion. Teori – fænomenologi – metode</i>).</p>	<p>folkekirkeligt emne/en problemstilling.</p>		<p>-Gennemgang af nedenstående figur med overblik over metoder og emner. -Elevenerne arbejder individuelt med at opfinde fem problemformulering i relation til folkekirken, der hver især lægger op til brug af en bestemt metode. -Ideerne kommer på tavlen -Hver elev forbereder sit feltarbejde ved at skrive et lille "forskningsdesign" på ca. 1 side: Hvordan vil jeg foretage min undersøgelse? Hvordan vil jeg efterbearbejde resultaterne? (Via dette sidste arbejde skulle eleverne gerne være godt rustet til Hvithamar-oplægget og til at kunne stille hende konkrete spørgsmål).</p>
--	--	--	--	--

Modul 3: (ca. 60 min) Religionsforsker og PhD Annika Hvithamar fra Københavns Universitet, medredaktør til bogen *Horisont. Grundbog i religion* fortæller om feltarbejde i folkekirken. Foredraget kan rumme 1-2 klasser.

Modul 4: (tidsomfanget er op til den enkelte lærer at aftale) Du aftaler med din lokale folkekirke, hvornår dine elever kan komme på besøg og foretage deres feltarbejde. Præsterne i de forskellige lokale sogne er informerede og engagerede i projektet.

I tilfælde af tidsnød: kan 1. og 2. modul lægges sammen, hvis der skæres i materialer og aktiviteter. Det anbefales dog at starte fra den induktive vinkel og at arbejde sig frem mod metoderne mod slutningen.

,

Didaktiske overvejelser:

Man kunne også indvende, at begrebet ”**feltarbejde**” ret beset kun hører hjemme inden for den antropologiske metode. Når jeg taler om metode og feltarbejde i flæng i forbindelse med dette projekt, betyder det slet og ret: eleverne skal selv opstille deres spørgsmål og undersøgelses-design og derefter selv i ”felten” og udføre deres undersøgelse. Dermed ikke sagt, at en klassisk feltarbejde-opskrift, som vi kender den fra antropologien, ikke kan anvendes. Den vil blot blive anvendt med nogle modifikationer, hvis eleven fx vælger et religionsfilosofisk eller historisk/kritisk-emne. (Se i øvrigt ”opskrift” på et feltarbejde her: <http://www.emu.dk/modul/feltarbejde-i-folkekirken>) og her: <http://pub.uvm.dk/2000/feltarbejde/index.html> (feltarbejde i religion generelt)

Jeg har valgt at slå nogle genveje ifht. de 5 ovenstående metoder. Man kunne fx indvende, at **sociologisk** og **antropologisk** metode ikke er (helt) det samme. Dette har jeg set bort fra her, da jeg mener, de er så tilstrækkeligt i familie med hinanden, at det giver mening for overskuelighedens skyld.

Man kunne indvende, at den **historisk-kritiske metode** mestendels bruges som en særlig tekstlæsningsmetode, men jeg mener godt blikket kan bredes ud til at omfatte andre dele af det religiøse liv end blot teksten, fx kirkehistorie. Det giver den historik-kritiske metode en ekstra dimension, der er brugbar i dette projekt.

Ligeledes kunne det indvendes at den **strukturalistiske** og den **fænomenologiske** metode ikke heller er helt det samme. Her læner jeg mig op ad flere lærebøger, der også klassificerer fænomenologien som en sprogvidenskab. Jeg mener, disse to metoder fint kan samles i et punkt, hvor alle genkendelige religiøse strukturer, ord og fænomener kan analyseres, sammenlignes og fortolkes.

Ser man på det, der i gamle dage hed **religionspsykologi**, er det oftere og oftere erstattet af feltet ”kognitiv religionsvidenskab”, en videnskab, der beskæftiger sig med vidensmønstre og regulær, naturvidenskabelig hjerneforskning. Denne del af religionspsykologien er i sigens natur for kompliceret for eleverne at skulle beskæftige sig med (den kræver indsigt i kognitive strukturer i hjernen eller hjernescannere) men jeg mener, vi kan holde fast i en brug af religionspsykologisk metode, enten via en simpel brug af Marx, Freud eller Jung’s teorier eller ved, at eleverne –ligesom de kender til Ninan Smarts oplevelses-mæssige og emotionelle dimension- kvalitativt undersøger den mystiske, spirituelle OPLEVELSE hos deres informant.